

የጃዋር መሀመድ ጭምብልና የኦሮሞ ድርጅቶች ወልጋዳ ፍርድ (ከአይናዲስ)

February 17th, 2016

አንድ የተምታታብኝ ነገር አለ። ምናልባት ችግሩ ከእኔ ከሆነ እንጂ። የኦሮሞ ፖለቲከኞች ነን የሚሉትን አንዳንድ ሰዎች ተግባራዊ እንቅስቃሴ ሳይ ግራ እጋባና “እውነት እኔህ ሰዎች ፖለቲከኞች ናቸው ወይስ እኔ ስለፖለቲከኛ ምንነት ያለኝ ግንዛቤ ውስን ስለሆነ ይሆን!” ብዬ ራሴን ለመጠየቅ እንደዳለሁ።

እኔ እንደሚገባኝ ከሆነ ፖለቲከኛ ሲባል የማህበረሰብን ፖለቲካዊ፣ ማህበራዊና ኢኮኖሚያዊ ጥያቄዎች አንስቶ በግል ወይም በቡድን ታቅፎ በአባልነት፣ በአስተባባሪነት ወይም በአመራር ስጭነት ታግሎ የሚያታግል፣ ይህም ማለት - እንከን አለው ብሎ ያመነውን የመንግስት ፖሊሲ ቀረ የሚለው እንዲሟላ፣ እንዲስተካከል ወይም ተግባራዊ እንዳይደረግ፣ - ሰብአዊና ዲሞክራሲያዊ መብቶች እንዲከበሩ፣ - ሙስናና አምባገነንነት እንዲወገዱ እና የተሻለ አማራጭ ነው ብሎ ያመነውን ፖሊሲና የአስተዳደር ስርዓት ለማስፈን በሰላማዊም ሆነ በትጥቅ ትግል የሚታገል ሰው ማለት ነው።

አንዳንድ የእኛ ሀገር ፖለቲካ ፓርቲዎችና ፖለቲከኛ ነን ባዮች ግን የሚሰሩትን የማያውቁ ራሳቸው ሰፊ ትምህርትና እገዛ የሚፈልጉ፣ የሆህንን አስከትለው አብደው የሚያሳብዱ ናቸው። ፖለቲከኛን ፖለቲከኛ የሚያሰኘው አፉ እንዳመጣ መናገሩ ሳይሆን የህዝብን ፍቅርና ከበሬታ ለማግኘትና ቀልብን ለመሳብ በብልህነት መንቀሳቀስ መቻሉ ነው። የህዝብ ድጋፍ የሌለው ፖለቲከኛ ፖለቲከኛ ሳይሆን የቀን ህልመኛ ነው።

ይህን ጽሁፍ እንድጽፍ ምክንያት የሆነኝ የኦሮሞው ፖለቲከኛና አክቲቭስት ነው እየተባለ የሚወራለት የጃዋር መሀመድ “አዎን ኦሮሚያ የኦሮሞ ናት” በሚል ርዕስ ያስነበበን ጽሁፍ ነው።

እንደእውነቱ ከሆነ ጃዋር ፖለቲከኛ ሳይሆን የፖለቲካ ጠብታ እውቀት የሌለው፣ ያልበሰለ፣ ግልብና አፉ እንዳመጣ የሚቀጥጥ መናኛ ሰው ነው። በአንድ ወቅት በአንድ የሰብስባ ቦታ ላይ ተገኝቶ ካደረገው ንግግር ተቀንጭቦ በፌስቡክ ተለቆ ስለነበር ያለውን አዳምጬዋለሁ። በዚህ ንግግር ላይ እርሱ በተወለደበት አካባቢ የሚኖረው ከ90% በላይ የሚሆነው ህዝብ እስላም እንደሆነና ክርስቲያኖች አንገታቸውን ደፍተው እንደሚኖሩ ገልጾ አንገቱን ቀና የሚያደርግ ክርስቲያን ካለ አንገቱን በሜንጫ እንደሚባል በኩራት ነግሮናል። ታዲያ ይህ ሰው አክራሪ እስላም ነው ወይስ ፖለቲከኛ?

የክርስትና እምነት ተከታይ የሆነው የኢትዮጵያ ህዝብ አንገቱን መድፋት አለበት፣ አንገቱን ካቀና በሜንጫ ነው የምንለው የሚለው ጃዋር ለክርስትና እምነት ተከታይ የኦሮሞ ህዝብ እንዴት ሊታገል ይችላል? ምናልባትም ከሶማሊያና ከአፋር ህዝብ በስተቀር ኦሮሞን ጨምሮ ሌላው ህዝብ ከፊሉ የእስልምና ቀሪው ደግሞ የክርስትና እምነት ተከታይ ነው። ታዲያ የፖለቲካ ተዋናይና አክቲቭስት ነኝ የሚል ሰው እንዴት ነው ህዝብን በሀይማኖት ለያይቶ የእኔ እምነት ተከታይ አይደለም የሚለውን የህብረተሰብ ክፍል ለማስጠቃት አደባባይ ቆሞ የሚቀሰቅስ? ጃዋር ምናልባት ከሶማሊያው አልሸባብ ወይም በሶርያና ኢራቅ ከሚንቀሳቀሰው እስላማዊ መንግስት (ISIL/ISIS) ከሚባሉት ድርጅቶች ጋር ግንኙነት ያለው ወይም እኒህ ድርጅቶች በሚፈጽሙት ተግባር ተማርኮ በኦሮሞ ፖለቲከኛነት ጭንብል ተሸፍኖ በሶማሊያና በመካከለኛው ምስራቅ የሚፈጸሙ ሽብር ኢትዮጵያ ውስጥ እንዲደገም ለማድረግ የሚንቀሳቀስ አሸባሪ ሊሆን ይችላል።

ይህ ሰው በእናቱ በኩል የሰሜን ሸዋ አማራ (በአሁኑ የዘር አመዳደብ) እንደሆነ ስለርሱ በተጻፉ ጽሁፎች ላይ አንብቤአለሁ። የተባለው እውነት ከሆነ የእናቱን ጡት የሚነክስ አሳፋሪ ሰው ነው ከማለት ውጪ ምን ሊባል ይቻላል!

ለነገሩ ለእኔ አማራ ማለት አማራ ተናጋሪ የሆነ ሳይሆን ሀገሩን በአንደኛ ደረጃ የሚወድ ማለት ነው። በዚህ ስሌት መሰረት ከአሁኑ የአማራ ክልል መወለድ ብቻውን አማራ ሊያሰኝ አይችልም። ወይም ከአማራ ክልል ውጪ ካሉት ክልሎች ከአማራኛ ቋንቋ በተለየ ቋንቋ አፉን የፈታ ሰው አማራ ሊባል አይችልም ማለት አይደለም።

ይህች ሀገር ሀገር ሆና እስካሁን የዘለቀችው ሁሉም ኢትዮጵያዊ በህብረት በተጋደሉት ተጋደሎና በከፊሉት መስዋእትነት ነው። ኢትዮጵያ በሀይል ተገፍታ መሬቷ ሲነጠቅና የሌላ ሀገር ባንዲራ ሲውለበለብ ሲያዩ በንዴት እምባ የታጠቡ፣ በሀይል የተያዘባትን መሬት አስለቅቃ ባንዲራዋን መልሳ ስትተክል በደስታ ያነቡላት፣ በደምና ባጥንታቸው አስከብረዋት የኖሩ፣ እነርሱ ናቸው አማሮች። አማራ ለመሆን ደግሞ ከጎጃም፣ ከወሎ፣ ከጎንደር ወይም ከሸዋ መወለድን አይጠይቅም። ስለኢትዮጵያ አብዝተው የሚጨነቁ ሁሉ አማሮች ናቸው። አማርኛማ በየትኛውም ክልል ተናጋሪ አለው። አማራኛ የተናገረ ሁሉ አማራ ነው ቢባል ኖሮ አበበ ገላው (የእኔ ጀግና) በአደባባይ አስደንግጦት ከበሽታው ጋር ውግዘቱ ታክሎ አካሉንም ቅስመንም ስለሰበረው ማገገም አልችል ብሎ እስከወዲያኛው የተሸኘው ሚቹ ጠ/ ሚ/ር መለስ በቃላት አጠቃቀሙ። በአረፍተነገር

አመሰራረቱ፡ በቅኔና በምሳሌያዊ አነጋገሩ ከአማራ ክልል የተወለዱትን የሚያስከነዳ አልነበረም እንዴ! ነው ወይስ በደምና በአጥንት ንጹህ አማራ፡ ንጹህ አሮሞ— አለ ለማለት ነው። ከወያኔ በፊት የነበሩት ሁሉም መንግስታት አማሮች ነበሩ የሚባለውም በነበራቸው ያገር ፍቅር እንጅ ከአሁኑ የአማራ ክልል የተገኙ ስለነበረ አይደለም። ለምሳሌ እኔ በአሁኑ ጊዜ ብሄር እየተባለ ስም ከተሰጣቸው ውስጥ የሶስቱ ደም አለኝ። ያም ሆኖ እኔ ሀገሬን የምወድ፡ ያስተዳደር ስርአቱ ተስተካክሎ ልጆቻን አሰባሰብ ኢትዮጵያ እንደሀገር እንድትቀጥል ጽኑ ፍላጎት ያለኝ ስለሆንሁ ዘሬን ለማወቅ ለሚጠይቀኝ ሰው “አማራ ነኝ” ብዩ ነው መልስ የምሰጠው።

ጃዋር የሚባለው ሰው “አሮሚያ የአሮሞ ናት” ይለናል። የትኛዋ አሮሚያ? ወያኔ አሮሚያ ናት ብሎ የከለላት ናት ወይስ ሌላ? ይህን ጥያቄ ያለነገር አሳካሁትም። አነጎች “ወሎ አሮሞ ነው። ኢሉ፡ ባቡ፡ ወረሂመኖ።—የመሰረቱት ወረኢሉ፡ ወረባቡ፡ ወረሂመኖ የአሮሞ ሀገር ነው” እንደሚሉ ስለማውቅ ነው። ታሪክን መለስ ብለን እንይ ካልን አይደለም ወሎና ሸዋ፡ አርሲ፡ ወለጋ፡ — የአሮሞ መኖሪያዎች አልነበሩም። በወቅቱ የነበሩት የኢትዮጵያ ነገስታት የተዳከመውን ሀይላቸውን ካጠናከሩ በኋላ በአሮሞ ወራሪዎች በሀይል የተያዘባቸውን መሬት ማስለቀቅ እየቻሉ በመፈናቀል ምክንያት በአሮሞዎች ላይ ሊደርስ የሚችለው ችግር እንደሰው አሳስቧቸው “ተዋቸው እንደሀገሬው ገብረው ይኑሩ” ብለው ኢትዮጵያዊ ዜግነት እንደሰጧቸው በኢትዮጵያውያንና በውጭ ሀገር የታሪክ ጸሀፊዎች ተረጋግጧል። በዚህ መንገድ ኢትዮጵያዊ ዜግነቱን ያገኘው አሮሞም ቃሉን ሳያጥፍ በሀገራችን ላይ ጦርነት የከፈተውን ጠላት ለመመከት በሚደረገው ትግል ሁሉ ከሁሉም ኢትዮጵያዊ ጎን ከፊት ረድፍ በመሰለፍ በመስዋእትነቱ ሀገራችንን ሲያስከብር ኖሯል።

የኢትዮጵያ ታርካዊ ጠላቶች(አረቦች) የኢትዮጵያን ሀይል ለማዳከም ሲሉ ከቀጥተኛ ወረራ ጀምሮ የተለያዩ ሙከራቸውን ሲያደርጉ ኖረዋል። ይህ ሙከራቸው በ950ወቹ መጀመሪያ አካባቢ በሰሜን የሀገራችን ክፍል ባቋቋሙት “ጅብሀ” በኋላም ከዚሁ ድርጅት አፈንግጠው በወጡት ሻእቢያዎች አፍራሽ እንቅስቃሴ የመጀመሪያው ህልማቸው ተሳክቶ ኢትዮጵያ በቀይባህርና አካባቢው ላይ የነበራትን ድርሻ እንድታጣ፡ ኤርትራ እንድትገነጠልና ወደባልባ እንድትሆን ተደረገ። ሻእቢያ የአረቦችን መፈክር አንግቦ የተነሳበትን አላማ ከዳር ለማድረስ የቀራውን ኢትዮጵያዊ ሀይል መበተን ነበረበት። በመሆኑም ከአርብ ሀገሮች በሚፈሰሰት ዶላርና ሁለንተናዊ ድጋፍ ታግዞ ወያኔና አነግን ጨምሮ የጋምቤላ፡ የቤሻንጉል፡ የሲዳማና የአጋዴን ነጻ አውጭ ድርጅቶች እንዲመሰረቱና ጸረ ኢትዮጵያ ትግል እንዲያካሂዱ በማድረግ አላማውን በግንቦት 1983 ዓ.ም ላይ አሳካ።

ወያኔ የሻእቢያ የበኩር ልጅ ሆኖ በተለየ እንክብካቤ መላ ኢትዮጵያን ከተቆጣጠረ በኋላ ነጻ አውጭ ድርጅት ነን የሚሉትን አሰባሰብ የብሄር ብሄረሰቦችን “የራሱን ዕድል በራስ መወሰን እስከመገንጠል” መብት በህገመንግስት አስጸድቆ የኤርትራን ነጻነት ህጋዊ ካደረገ በኋላ ትግራይንም ገንጥሎ የትግራይን ሪፐብሊክ ይመሰርታል ተብሎ ሲጠበቅ ንዋይ አጓጉቶት ከኢትዮጵያ ጫንቃ ላይ ተጣብቆ ህዝቡን በዘርና በሀይማኖት እየከፋፈለና እየዘረፈ እስካሁን ቀጥሏል።

ከመነሻው አነግም ሆኑ ሌሎች የጎሳ ድርጅቶች የተመሰረቱት የአረቦችን አላማ ለማሳካት ተብሎ እንጅ የራሳቸው የሆነ የተለየ የፖለቲካ አጀንዳ ስለነበራቸው አልነበረም። ከእኔህ የሻእቢያና የወያኔ አብሪ ሆነው ወያኔንና ሻእቢያን እየመሩ ወደመሀል ካስገቡት ድርጅቶች መሀል በሰላማዊ ኢትዮጵያውያን ደም የተጨማለቀ እንደአነግ ያለ የተበላሸ ድርጅት የለም። በአሰሳ፡ በአርባጉጉ፡ በወተርና በሌሎችም አካባቢዎች ዜጎች አማራ በመሆናቸው ብቻ በዚህ ድርጅት እንደበግ ታርደዋል። በእሳት ተቃጥለዋል፡ ከነህይወታቸው በገደል ተጥለዋል፡ ብዙዎችም ሀብት ንብረታቸው ተወርሶ ተፈናቅለዋል። ይህ ድርጊት ዛሬም አላበቃም። በአንድ ወቅት አንድ የአነግ ባለስልጣን ቃለመጠይቅ ሲደረግላቸው “የአሮሞ ሀገር የት ነው?” ተብለው ተጠይቀው ነበር። ታዲያ እኔህ ባለስልጣን አፋቸውን ሞልተው “አሮሞ የረገጠው ሁሉ የአሮሞ ሀገር ነው” ነበር ያሉት። አነግን የሚመሩት እንዲህ ያሉት የዕውር ድንብር ተጓጉሞች ናቸው። የአነግና የወያኔ ፍቅር አልቆ በነገር መገሻሽም በጀመሩበት ወቅት አነግ በሬዲዮ ጣቢያው እኛ ከመንዝ በግ፡ ከጎጃም አጋሰስ ወይም ከትግራይ ድንጋይ አልፈለግንም። እኛ ያልነው የራሳችን ክልል ባለቤት እንሁን ነው። ሲል የተፈጥሮ ሀብቱ ተሟጦ ድንግዳ ብቻ የተካማቸበት መሬት ነው ያላችሁ ሲል ወያኔን በነገር ጎንጦታል።

ያም ሆኖ አነግና ሌሎች የአሮሞ ድርጅቶች አሁንም ቢሆን እንታገልለታለን በሚሉት የአሮሞ ህዝብ ላይ ወያኔ ዛሬ ላይ እያደረሰበት ካለው በደል ይልቅ፡ የአሁኑ የአሮሞ ትውልድ አያቶቹ እንኳን ባልተፈጠሩበት ከ120 አመት በፊት፡ በአጼ ሚኒሊክ ዘመነመንግስት ጊዜ፡ በታሪክ ባልተመዘገበ የቡና ወሬ እና በሻቢያና በወያኔ በተፈበረከው የነአኖሌ ታሪክ፡ በአሮሞ

ላይ ተፈጽሟል በሚሉት ግድያ ሲያለቅሱ መስማት እጅግ ያስገርማል።

አጼ ሚኒሊክ ሀገራቸውን ከጠላት ለመከላከል፣ ህዝባቸውን ለማሰልጠን፣ ኢትዮጵያን የወቅቱን የቴክኖሎጂ ውጤት ተጠቃሚ ለማድረግ እና ህዝባቸውን አሰባሰበው አንድ ጠንካራ ሀገር ለመመስረት ባደረጉት ጥረትና በዘመናዊ አስተዳደራቸው ሞዴል መሪ መባል የሚገባቸው ድንቅ መሪ ነበሩ። ይህን የምለው ለአጼ ሚኒሊክ በሀሰት ለመከራከር ፈልጎ ሳይሆን ሚኒሊክን የሚያህል ብልህና አርቆ አሳቢ መሪ በኢትዮጵያ እንዳልተፈጠረ ዕውነቱን ለመናገር ነው። በምርኮ የያዙትን ሰው እጅና እግር እየቆረጡ በሚቀጡበት በዚያ ጊዜ ምርኮኛን ተንከባክበው አልብሰውና አጉርሰው ህዝብን ሰብስበው “እኔ እኮ የመጣሁት ሀገር ላጠፋ አይደለም። እንዳገር ገብር ብለው እምቢኝ ብሎ ስለወጋኝ ነው። በሉ ተእንግዲህ እንደማንኛውም ህዝብ በየአመቱ ግብር አስገቡ። ግብር የዜግነት ግዴታ ነው። ለማስተዳደሩ ግን የወደዳችሁትን ልጃችሁን መልሽ ሾሜላችኋለሁ” ብለው የሚሉ ወደር የማይገኝላቸው ታላቅ ሰው ስለሆኑ ነው።

የያካባቢው ገዥዎች በአሮሞ ህዝብ በሀይል የተያዘባቸውን መሬት ለማስለቀቅ ውጊያ በከፈቱበት ወቅት አጼ ሚኒሊክ “ጋላም ቢሆን እንዳይፈናቀል፣ እንዳይገደል” የሚል አዋጅ በማወጅ አሮሞው ተረጋግቶ በኢትዮጵያ ጥላ ስር እንዲኖር ያደረጉ ሰብአዊነት የተላበሱ ምርጥ መሪ ነበሩ። ይሁንና ታሪክን ገልብጠው የሚያነቡ የአሮሞ ድርጅቶች የምኒሊክን ውለታ ረስተው ጌቶቻቸው ያስጠናቸውን ውዳሴ ሌት ከቀን እየደገሙ በአሁኑ ወቅት በአሮሞው ላይ የሚፈጸመው የዘር ማጥፋት ወንጀል ሳይቆረቆራቸው “ምኒሊክ ጉድ ስርቶናል” እያሉ ዛሬ እየገደሏቸው ያሉትን የህወሀት ታማኝ ወታደሮችና አባሎችን ሳይሆን ለፍቶ አዳሪ አማሮችን መግደልና ማሳደድ ቀጥለዋል።

አሮሞዎች በአንድ በኩል የሚኒሊክን ውለታ ለመክፈል በሌላም በኩል የጋራ የሆነችውን ሀገር ከወራሪ ሀይል ለመታደግ የኢትዮጵያን ባንዲራ ከፍ አድርገው እየውለበለቡ በአጼ ሚኒሊክ፣ በአጼ ሀይለስላሴም ሆነ በኮሎኔል መንግስቱ ሀይለማሪያም የአስተዳደር ዘመን ከግምባር ተሰልፈው ደምና አጥንት ከፍለዋል። የዛሬ የአነግ እና የሌሎች አሮሞ ድርጅቶች አላማ አራማጆች ግን እኒያ የአሮሞ ልጆች በእልህና በወኔ የተዋደቁለትን፣ በደስታ እና በሀዘን ያነቡለትን ባንዲራ የሚያቃጥሉ ብሎም ኢትዮጵያዊ አይደለንም በማለት ጸረ ኢትዮጵያ አቋም በመያዝ የጠላት መሳሪያ (በተለይ በውጭ ሀገር የሚኖሩ አሮሞ ነን ባዮች) እና የሀገር ስጋት መሆናቸው እጅግ ያሳዘናል። በአነግ ስም የመኖሪያ ፈቃድ ለማግኘት ሲሉ አስነዋሪ ድርጊት የሚፈጽሙ፣ ወደውም ሆነ ተገደው የአነግ አባላት የሆኑት የዲያስፖራው አባላት ለነጃዋር መሀመድ ገቢ በማሰባሰብ የገቢ ምንጭ ሆነው እያገለገሉ ነው። ጃዋር በውጭው አለም ዘና ብሎ የሚኖረው እኒህ ጥገኝነት ጠያቂዎች የድጋፍ ደብዳቤ ለማግኘት ከሚከፍሉትና ከአባላት ከሚሰበሰቡ የአባላት ወርሀዊ መዋጮ ነው።

ርኩስ መንፈስ ያደረባቸው ታማሚዎች ከህመማቸው ሊፈወሱ በየዋህነት ተቃለው በሉ የሚባሉትን የሚሉ፣ አድርጉ የሚባሉትን የሚያደርጉቱ ደግሞ ወደህሊናቸው ተመልሰው መንገዳቸውን ሊያስተካክሉ እንዲችሉ የፈጣሪ መልካም ፈቃድ ይሆን ዘንድ እንለምናለን።

ኢትዮጵያዊነት ያብባል